

Ένας μικρός Πρόλογος

Το παρακάτω διήγημα «επιστημονικής φαντασίας» το έγραψα το 1990, προσπαθώντας να περιγράψω το Δήμο του 21^{ου} αιώνα. Το δημοσίευσα το 2000 στο βιβλίο μου «Οι Αναπτυξιακοί Θεσμοί της Αυτοδιοίκησης», Εκδόσεις Λιβάνη.

Το ύφος του διηγήματος δεν ταιριάζει βέβαια με την καρτεσιανή δομή των άλλων κειμένων, περιέχει όμως κατά τη γνώμη μου με πολύ αυθεντικό τρόπο αρκετά πολιτικά μηνύματα και δείχνει ότι χωρίς φαντασία, όνειρα και ελπίδα, χωρίς όραμα, η δημοτική πολιτική είναι αφυδατωμένη και ξύλινη.

Παρότι μας χωρίζουν είκοσι πέντε χρόνια από τότε που γράφτηκε το κείμενο αυτό, τα μηνύματα και το όραμά του είναι ακόμη επίκαιρα.

Π.Μ.

Η ΠΟΛΗ ΜΟΥ

Σαββατόβραδο. Το αεροπλάνο προσγειώνεται στην πίστα του αεροδρομίου. Κατεβαίνω τη σκάλα. Έχει σουρουπώσει και ο φθινοπωρινός νοτιάς υγραίνει την αναπνοή.

Διακρίνω από μακριά τα φώτα του Δήμου της Καλήπολης. Της πόλης μου.

Έχουν περάσει δέκα χρόνια από τον Οκτώβρη του 1990, που παρέδωσα τη σκυτάλη της δημαρχίας της πόλης στον Γιώργο Ενωτιάδη.

Ξαναγυρνώ στη πόλη μετά από δέκα ολόκληρα χρόνια απουσίας. Εδώ και μερικούς μήνες μπήκαμε σ' ένα καινούργιο αιώνα, τον εικοστό πρώτο αιώνα.

Μ' έχει πιάσει μια πραγματική αγωνία. Πόσα πράγματα έχουν αλλάξει στην πατρίδα μου; Θ' αναγνωρίσω την πόλη μου ή θα νιώθω σαν ξένος;

Μαζεύω τις βαλίτσες μου και κατευθύνομαι προς την έξοδο. Ο Γιώργος. Αγκαλιαζόμαστε. Κόντεψα να μην τον γνωρίσω. Έχει γκρίζους κροτάφους και το χαμόγελό του βαθαίνει τις ρυτίδες. Με περιμένει μπροστά στο "Γραφείο Πληροφοριών του Δήμου". Η πρώτη έκπληξη. Το στενόχωρο γραφειάκι που μας είχε παραχωρήσει με χίλια παρακάλια ο αερολιμενάρχης έχει γίνει πενταπλάσιο.

Ο Γιώργος αναλαμβάνει να με ξεναγήσει. Αφίσες για τις κοινωνικές και τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του Δήμου. Φωτογραφίες των επισκευασμένων παραδοσιακών σπιτιών που στεγάζουν το δημοτικό ωδείο, τη σχολή χορού, το εργαστήριο εικαστικών τεχνών, το μουσείο. Δίπλα μια τεράστια φωτογραφία μιας μοντέρνας κατασκευής. Είναι το Δημοτικό Πολύτεχνο, συνδυασμός κινηματογράφου, θεάτρου, αίθουσας σύγχρονης ηλεκτρονικής μουσικής και θεάματος και χώρου συμμετοχικής καλλιτεχνικής δημιουργίας.

«Τι σημαίνει Γιώργο, "συμμετοχική καλλιτεχνική δημιουργία"»;

«Θα σου εξηγήσω Νότη το βράδυ, στο ταβερνάκι μας», μου απαντά χαμογελώντας.

Την προσοχή μου αποσπά ο φωτισμένος χάρτης της πόλης, που γεμίζει τον τοίχο απέναντί μας και δύο μικροϋπολογιστές συνδεδεμένοι με δυο μεγάλες

οθόνες τηλεόρασης, που τους χειρίζονται δύο νεαρά παιδιά. Δίπλα ένας “ηλεκτρονικός ξεναγός” δίνει αυτόματα πληροφορίες στα ελληνικά, τα αγγλικά, τα γαλλικά, τα ρωσικά, τα γερμανικά, τα ιταλικά, τα ισπανικά, τα τουρκικά και τα αραβικά, απαντώντας με βραχνή φωνή στις προφορικές ερωτήσεις των επισκεπτών της πόλης.

«Γιώργο με ξαφνιάζεις», ψιθυρίζω έκπληκτος. «Τόσο γρήγορα, η σύγχρονη ηλεκτρονική πληροφορική τεχνολογία στην υπηρεσία της τοπικής αυτοδιοίκησης»;

«Μην ξαφνιάζεσαι ακόμη Νότη, γιατί μόλις μπορέσεις θα σε ξεναγήσω στο Επικοινωνιακό Κέντρο του δήμου κι’ εκεί θα νιώσεις πραγματικά ότι η τοπική αυτοδιοίκηση έχει μπει στο τεχνολογικό τρένο του εικοστού πρώτου αιώνα».

Βγαίνουμε από το αεροδρόμιο. Στα πενήντα μέτρα ένας φωτισμένος σταθμός.

«Συνδέσαμε το αεροδρόμιο με την πόλη με ένα “ελαφρύ μετρό”», προλαβαίνει την απορία μου ο Γιώργος. «Προτείνω να πάμε μ’ αυτό στην πόλη και όχι με το δημαρχιακό αυτοκίνητο».

«Προτεραιότητα στα μέσα μαζικής μεταφοράς», απαντώ καταφατικά, επαναλαμβάνοντας το σύνθημα του δημοτικού μας συνδυασμού. Ήταν το σύνθημά μας στις τελευταίες δημοτικές εκλογές, όταν προσπαθούσαμε να πείσουμε ότι πρέπει να εφαρμοσθεί η κυκλοφοριακή και η συγκοινωνιακή μελέτη του δήμου.

Πλησιάζουμε το εκδοτήριο. Τα εισιτήρια μου φαίνονται πανάκριβα. Το λέω στο Γιώργο.

«Κάνεις λάθος», μου απαντά επιθετικά. «Πρώτα από όλα μη συγκρίνεις τις σημερινές τιμές μ’ αυτές που ήξερες. Πάνε από τότε δέκα χρόνια. Από την άλλη, το κόστος του έργου ήταν σημαντικό. Το κράτος μας επιχορήγησε με τριάντα τοις εκατό από το περιφερειακό και το νομαρχιακό πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Το υπόλοιπο το καλύψαμε από δύο πηγές. Με δάνειο που πήραμε από τη διεθνή χρηματαγορά, από κονσόρτσιουμ ευρωπαϊκών δημοτικών τραπεζών και με τοπικά αναπτυξιακά ομόλογα που εκδώσαμε με τη βοήθεια και την εγγύηση της ελληνικής δημοτικής τράπεζας. Φορέας κατασκευής και διαχείρισης του έργου, ανώνυμη εταιρεία μικτής οικονομίας, που ο δήμος και η δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση του νομού μας έχουν το σαράντα τοις εκατό του μετοχικού κεφαλαίου. Τα τοπικά αναπτυξιακά ομόλογα εκδόθηκαν για λογαριασμό του δήμου από την εταιρεία, που έχει αναλάβει να καλύπτει τον τόκο τους από τα έσοδά της. Εκτός από τα έσοδά της από τα εισιτήρια και τις διαφημίσεις, η εταιρεία έχει έσοδα από παράλληλες επενδύσεις, που πραγματοποίησε για την αξιοποίηση των εκτάσεων που απαλλοτριώθηκαν για την κατασκευή του έργου. Επίσης, εισπράττει από το δήμο το ειδικό τέλος που έχουμε επιβάλλει στα αυτοκίνητα και τα άλλα μεταφορικά μέσα της πόλης. Άλλωστε, πριν ξεκινήσουμε, εξασφαλίσαμε με τοπικό δημοψήφισμα τη συναίνεση των δημοτών παρουσιάζοντας αναλυτικά τα τεχνικά και οικονομικά στοιχεία του έργου, τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τη λειτουργία του».

Μ’ έχει αποστομώσει ο Γιώργος και το χαμόγελό του δείχνει ότι το ξέρει. Στο μεταξύ έχουμε μπει στο μετρό και καθόμαστε αντικριστά. Τον παρατηρώ από

κοντά καθώς μου μιλάει. Η ηρεμία και η αυτοπεποίθησή του έχουν πάρει τη θέση της γεμάτης αγωνία και πείσμα προσπάθειας, με την οποία διηύθυνε ως νεαρός πρόεδρος τις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου.

«...Πιστεύω πως θα συμφωνήσεις Νότη», συνεχίζει ακάθεκτος ο Γιώργος, «ότι μ' όλα αυτά έχουμε ξεπεράσει την εποχή της μίζερης διαμαρτυρίας και της αναποτελεσματικής διεκδίκησης, που είχε ως μοναδικό αποτέλεσμα τον νάρκισσο εφησυχασμό μας. Πιστεύω να συμφωνείς πως τα εκατομμύρια που επένδυσε και η αυστραλιανή ομογένεια – χάρις και στις δικές σου προσπάθειες – σε τοπικά αναπτυξιακά ομόλογα για την ανάπτυξη της Καλήπολης, έχουν πιάσει τόπο».

Παρακολουθώ μέσα από το παράθυρο τους φωτισμένους μικρούς οικισμούς που διαδέχονται ο ένας τον άλλο στη διαδρομή προς την Καλήπολη. Μέσα στη νύχτα μοιάζει τίποτα να μην έχει αλλάξει.

«Πολλά έχουν αλλάξει Νότη», παρατηρεί με χαμόγελο ο Γιώργος, διαβάζοντας τη σκέψη μου. «Θα τριγυρίσουμε μεθαύριο τα χωριά με το αυτοκίνητο και θα δεις τις αλλαγές», συμπληρώνει αινιγματικά.

Μπαίνουμε στη φωτισμένη πόλη. Ένα χιλιόμετρο πριν το κέντρο, το μετρό γίνεται υπόγειο. Κατεβαίνουμε στον κεντρικό σταθμό που είναι κάτω από τη δημοτική αγορά. Ο σταθμός τίποτα δεν έχει να ζηλέψει από ένα μοντέρνο μικρό σταθμό του υπόγειου παρισινού μετρό. Σύγχρονο σύστημα πληροφόρησης των επισκεπτών, υποκαταστήματα τραπεζών, περίπτερα με είδη πρώτης ανάγκης, δημοτικό γραφείο συναλλάγματος. Μεγάλες βιτρίνες στους τοίχους, με ηλεκτρονικά εναλλασσόμενες αφίσες, για τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας, την κοινωνική αλληλεγγύη για τους συμπολίτες που έχουν ειδικές ανάγκες, τη συνεργασία των λαών και την ανάπτυξη του τρίτου κόσμου.

Ανεβαίνουμε την κυλιόμενη σκάλα του υπόγειου σταθμού και βρισκόμαστε στην καρδιά της δημοτικής αγοράς. Ένα εντυπωσιακό πολυεπίπεδο μοντέρνο κτίριο, φτιαγμένο με σύγχρονα υλικά κατασκευής, με σκεπασμένα και ανοιχτά αίθρια, μικρά και μεγάλα καταστήματα, παιδότοπους και υπόγειους χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων. Βγαίνουμε στην πλατεία. Εξωτερικά το κτίριο της δημοτικής αγοράς έχει ολοκάθαρα αποτυπωμένες στις επιφάνειές του τις αρχές της παθητικής ηλιακής αρχιτεκτονικής.

«Όλα τα καινούργια δημοτικά και δημόσια κτίρια σχεδιάζονται με βάση τις αρχές της παθητικής ηλιακής αρχιτεκτονικής», με προλαβαίνει ο Γιώργος. «Η προσπάθεια αυτή εντάσσεται σε ένα δεκάχρονο πρόγραμμα του δήμου για την αξιοποίηση των ήπιων μορφών ενέργειας».

Το ίδιο συμβαίνει και με το Δημαρχείο που είναι ένα καινούργιο τετραώροφο κτίριο. Στο ισόγειο υπάρχει ένα μικρό αμφιθέατρο και αίθουσες για τους πολιτιστικούς συλλόγους της πόλης. Στον πρώτο όροφο είναι οι διοικητικές και οικονομικές διευθύνσεις, τα γραφεία του δημάρχου και των αντιδημάρχων και η αίθουσα του δημοτικού συμβουλίου. Στον δεύτερο όροφο είναι οι τεχνικές διευθύνσεις και η πολεοδομική διεύθυνση, η υπηρεσία προγραμματισμού και το μηχανογραφικό κέντρο. Στον τρίτο όροφο είναι το Επικοινωνιακό Κέντρο του δήμου, οι διευθύνσεις κοινωνικής πρόνοιας και πολιτισμού και η διεύθυνση διεθνών σχέσεων του δήμου. Οι υπηρεσίες των

δημοτικών νομικών προσώπων και των δημοτικών επιχειρήσεων στεγάζονται σε άλλο κτίριο.

Όλες οι δημοτικές υπηρεσίες είναι μηχανογραφημένες και υποστηρίζονται από το μηχανογραφικό κέντρο του δήμου. Είναι πραγματικά εντυπωσιακές οι αλλαγές από την εισαγωγή της πληροφορικής στο δήμο. Έχουν καταργηθεί οι ατέλειωτες χειρόγραφες καταστάσεις καταχώρησης στοιχείων, που έχουν υποκατασταθεί από μικροσκοπικές δισκέτες και εξαφανίστηκαν οι παραδοσιακές ηλεκτρικές γραφομηχανές. Δημιουργήθηκε ενιαίο εσωτερικό πληροφοριακό δίκτυο, με το οποίο συνδέονται όλες οι οργανικές μονάδες του δήμου. Βάση του δικτύου είναι το σύστημα προγραμματισμού και το σύστημα οικονομικής πληροφόρησης.

Ο γενικός διευθυντής του δήμου μπορεί καθημερινά να παρακολουθεί:

- ποιά δημοτικά έργα εκτελούνται, σε ποιά φάση βρίσκεται το καθένα και τότε πρόκειται να τελειώσει,
- πώς κινείται ο λογαριασμός εσόδων του δήμου από τα ανταποδοτικά τέλη και την τοπική φορολογία και γενικότερα ποιά είναι η εξέλιξη των εσόδων και των εξόδων του δήμου,
- ποιά είναι η εξέλιξη των επιμέρους δραστηριοτήτων του δήμου και γενικότερα η πορεία υλοποίησης του ετήσιου δημοτικού προγράμματος,
- πόσες και ποιές οικοδομές κατασκευάζονται στην πόλη και ποιά είναι η εξέλιξη των τιμών της γης και των ενοικίων,
- ποιά είναι η ηλικιακή και κοινωνική σύνθεση του πληθυσμού και επομένως πώς πρέπει να διαμορφώνονται τα κοινωνικά προγράμματα του δήμου,
- ποιά είναι η επιχειρηματική δραστηριότητα και ειδικότερα η εμπορική και τουριστική κίνηση στην πόλη και επομένως τι προσαρμογές χρειάζεται η πολιτική του δήμου στην υποστήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και η τουριστική πολιτική του.

Περπατάμε μέσα από τα σοκάκια της παλιάς πόλης. Οι δρόμοι στενοί, τα σπίτια διώροφα με στενόμακρους κήπους πνιγμένους στο γιασεμί. Στα μικρά μπαλκόνια γλάστρες με γαριφαλιές. Πίσω από τα φωτισμένα παράθυρα διακρίνεις τον εκφωνητή της τηλεόρασης να μεταδίδει τα βραδινά νέα.

«Να που κάτι δεν άλλαξε, η παλιά πόλη», παρατηρώ ικανοποιημένος.

- «Φυσικά δεν άλλαξε η παλιά πόλη», συγκατανεύει ο Γιώργος. «Δεν θυμάσαι που με δική σου εισήγηση, απορρίψαμε την πρόταση να κατεδαφίσουμε τα σπίτια της παλιάς πόλης και εξασφαλίσαμε για την επισκευή τους ένα μακροχρόνιο δάνειο με ευνοϊκό επιτόκιο; Μετά από δύο χρόνια με σχέδια, μελέτες και συζητήσεις, ο δήμος και οι κάτοικοι της παλιάς πόλης φτιάξαμε μια αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία που συντονίζει και διαχειρίζεται το πρόγραμμα επισκευών και ανάπλασης της παλιάς πόλης. Δεν συμφωνείς πως έτσι θα διατηρήσουμε τις ιστορικές μνήμες του τόπου μας; Χωρίς μουσειακή αντίληψη. Με ταυτόχρονη βελτίωση των συνθηκών ζωής των κατοίκων. Ο δήμος κατασκεύασε όλη την υποδομή για την ύδρευση και την αποχέτευση και ένα καινούργιο ενιαίο αγωγό για όλα τα δίκτυα φωτισμού, θέρμανσης και επικοινωνίας».

«Τι εννοείς Γιώργο “δίκτυο επικοινωνίας”; Εγκαταστήσατε δίκτυο ηλεκτρονικής πληροφόρησης, δίκτυο τοπικής τηλεόρασης»; ρωτάω απορημένος.

«Δεν είπαμε ότι θα σε ξεναγήσω στο Επικοινωνιακό Κέντρο του δήμου;» μου απαντά ο Γιώργος με φιλική συγκατάβαση.

Μπαίνουμε στο ισόγειο ταβερνάκι με τους πέτρινους χοντρούς τοίχους και τα μικρά παράθυρα. Αν εξαιρέσεις την ξύλινη επένδυση στην οροφή, τα άλλα είναι απaráλλαχτα.

Τα μακρόστενα τραπεζάκια, οι ψάθινες καρέκλες, οι τοίχοι στολισμένοι με είδη λαϊκής τέχνης και σύνεργα κυνηγίου, το τζάκι αναμμένο στη γωνία.

Ο ταβερνιάρης μόλις μας βλέπει, κοντοστέκεται λίγο, με αναγνωρίζει, με πλησιάζει μ’ ολάνοιχτα χέρια και μ’ αγκαλιάζει.

«Δήμαρχε», μου ψιθυρίζει συγκινημένος. «Μαύρη πέτρα έριξες πίσω σου».

«Δεν είμαι πια δήμαρχος», απαντώ σαστισμένος. Το τιμόνι της πόλης σας το δώσατε σε καινούργιο καπετάνιο, και απ’ ότι φαίνεται το καράβι αρμενίζει πρίμα».

«Δήμαρχε, μαθητής σου είναι ο Γιώργος», επιμένει ο ταβερνιάρης.

«Μαθητής που ξεπέρασε το δάσκαλο και τον κάνει να νιώθει περήφανος γι’ αυτό», απαντώ σκουπίζοντας με την παλάμη τα μάτια που βαραίνουν από την αναπάντεχη υποδοχή.

Καθόμαστε με το Γιώργο κοντά στον τοίχο δίπλα στο τζάκι, κι αρχίζουμε να ξετυλίγουμε τη δεκαετία του ’90 από την αρχή, από το φθινόπωρο του 1990.

Μια δεκαετία που κύλησε σκληρά για μένα, στην ξενιτιά, με μια έντονη επαγγελματική προσπάθεια για την ανόρθωση της οικογενειακής οικονομίας, που γνώρισε σκληρή δοκιμασία στα τέλη της δεκαετίας του ’80. Υποκατάστατο της δημοτικής δραστηριότητας, η ενεργητική παρουσία στις κοινότητες των Ελλήνων ομογενών.

Στην Καλήπολη, ο συνδυασμός δημοκρατικής συνεργασίας με επικεφαλής το Γιώργο Ενωτιάδη κέρδισε τις δημοτικές εκλογές τον Οκτώβρη του 1990. Μια τετραετία δημιουργίας, που ολοκλήρωσε την τεχνική υποδομή της πόλης, άνοιξε τα μέτωπα κοινωνικής πολιτικής του δήμου, εκσυγχρόνισε την οργάνωση του δήμου και των δημοτικών νομικών προσώπων, αναβάθμισε το ανθρώπινο δυναμικό τους και καθιέρωσε διαδικασίες δημοτικού προγραμματισμού, μέσα από το πενταετές πρόγραμμα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης του δήμου. Μια τετραετία που έβαλε τις βάσεις για τις διεθνείς σχέσεις του δήμου, με αφετηρία τη συνεργασία του με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές των χωρών της Δυτικής Ευρώπης και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και προετοίμασε την εισαγωγή της επικοινωνιακής τεχνολογίας στο δήμο.

Μια δεύτερη τετραετία με το Γιώργο Ενωτιάδη και την παράταξή του στη δημοτική αντιπολίτευση. Μια τετραετία αφιερωμένη από τη νέα δημοτική αρχή στη δημιουργία των προϋποθέσεων για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων της πόλης, με την κατασκευή του βιοτεχνικού πάρκου, την ολοκλήρωση της κατασκευής του μετρό και της αστικής συγκοινωνίας της πόλης, τη δημιουργία

του νέου εμπορικού κέντρου και την ίδρυση της δημοτικής τουριστικής επιχείρησης. Μια τετραετία με διαφορετικές προτεραιότητες, αλλά χωρίς ασυνέχειες στους τομείς, που ήταν καταξιωμένη στη λαϊκή συνείδηση η προηγούμενη δημοτική πολιτική. Η θητεία στην αντιπολίτευση και οι ραγδαίες εξελίξεις στη Μεσόγειο έχουν εκσυγχρονίσει το δημοτικό πρόγραμμα και τον πολιτικό λόγο της δημοκρατικής συνεργασίας, που ξανακερδίζει στις εκλογές τη δημοτική πλειοψηφία. Με ένα πρόγραμμα διαλεκτικά ισορροπημένο, που ατενίζει με αισιοδοξία το 2000. Προτάσεις για δραστηριότητα και μέτρα πολιτικής που συνθέτουν την ατομική πρωτοβουλία με τη συλλογική προσπάθεια, τη διατήρηση και ανάδειξη της παράδοσης με τις πιο σύγχρονες εξυπηρετήσεις του δημότη, την ηλιακή και αιολική ενέργεια με τα συστήματα τεχνητής ευφυΐας και τους αυτοματισμούς, την κοινωνική πρόνοια και προστασία με τα κίνητρα στη δημιουργική επιχειρηματική δραστηριότητα, την ενδογενή ανάπτυξη του τόπου με τη διεθνή αλληλεγγύη των λαών. Ένα φιλόδοξο δημοτικό πρόγραμμα που προσπαθεί να συμπυκνώνει το όραμά του σε δύο μηνύματα:

“Κάθε δημότης έχει ατομικό και κοινωνικό δικαίωμα στην πληροφόρηση”.

“Ολόπλευρη τοπική ανάπτυξη, με σεβασμό στο βαλκανικό και το μεσογειακό οικοσύστημα”.

«Και δε μου λες Γιώργο», τον διακόπτω. «Αυτά τα συνθήματα, τα μηνύματα όπως τα λες, περνάνε από τα μπαλκόνια στον κόσμο»;

«Δεν χρησιμοποιούμε πια τα μπαλκόνια», μου απαντά γελώντας. «Οι φωτογραφίες από τις μεγάλες προεκλογικές συγκεντρώσεις μας κοσμούν τους τοίχους του μουσείου στο δωμάτιο με την ιστορία της πόλης. Έχουμε πάψει να πολιτικολογούμε, τώρα κάνουμε πολιτική. Δεν συνθηματολογούμε, προσπαθούμε να οργανώσουμε το διάλογο και την επικοινωνία, με όλα τα σύγχρονα μέσα μαζικής επικοινωνίας».

«Και οι σχέσεις σας με τα κέντρα εξουσίας»; ρωτάω με περιέργεια, γεμάτος πικρή εμπειρία.

«Οι σχέσεις μας με το αιρετό νομαρχιακό συμβούλιο και τον πρόεδρό του, που έχει πάρει όλες τις ουσιαστικές αρμοδιότητες του κρατικού Νομάρχη είναι σχέσεις αντιπαράθεσης στα τοπικά ζητήματα, αλλά σχέσεις συνεργασίας στα νομαρχιακά θέματα. Οι σχέσεις μας με το περιφερειακό συμβούλιο είναι αρμονικές, γιατί δεν προσπαθεί να ασκήσει διοίκηση, έχει προγραμματικές και συντονιστικές αρμοδιότητες για την ανάπτυξη της περιφέρειας και προωθεί τη διαπεριφερειακή συνεργασία. Η κυβέρνηση περιορίζεται στον επιτελικό της ρόλο και δεν παρεμβαίνει πια στο έργο μας. Τα πολιτικά μας κόμματα έχουν κατοχυρώσει την εσωτερική αποκέντρωση και τη δημοκρατική τους λειτουργία. Η Αθήνα συντονίζει και ελέγχει και δεν παρεμβαίνει στις καθημερινές επιλογές μας, συνθέτει τις απόψεις και την εμπειρία μας σε πολιτικό όραμα και δεν στέλνει “ντιρεκτίβες”. Παρεμβαίνει σαν καταλύτης, μόνον όταν χρειάζεται η υπέρβαση διακλαδικών ή διατοπικών αντιθέσεων».

«Δηλαδή, θες να πεις πως δεν σας υπονομεύουν στους διαδρόμους»; ρωτάω με επιμονή. «Δεν επιχειρούν πια να εξασφαλίσουν την ανέλιξή τους τραβώντας το χαλί κάτω από τα πόδια σας; Λιγόστεψαν οι πολιτικές συνωμοσίες των αυτοκρατορικών παρασκηνίων»;

«Δεν μπαίνουν έτσι σήμερα τα προβλήματα», απαντά ήρεμα ο Γιώργος. «Υπάρχει μεγάλη διαφορά στη δομή της εξουσίας. Δεν υπάρχει η δομή της αυστηρά ιεραρχικής πυραμίδας, ούτε στη διοίκηση, ούτε στα πολιτικά κόμματα, ούτε στα άλλα συστήματα οικονομικής και πολιτικής εξουσίας. Η θεσμική αποκέντρωση της δεκαετίας του '80 δημιούργησε ένα πλουραλιστικό πολύκεντρο σύστημα. Τα κέντρα λήψης αποφάσεων δεν συνδέονται με δεσμούς πολιτικοδιοικητικής εξάρτησης, αλλά με ισχυρούς λειτουργικούς δεσμούς αλληλοπληροφόρησης, συνεργασίας και συντονισμού. Γι' αυτό και θεωρούμε σήμερα βασικό δημοκρατικό δικαίωμα του πολίτη, το δικαίωμά του στην πληροφόρηση. Στρατηγικός μας στόχος η όσο το δυνατόν πιο πλατιά και ανεμπόδιστη αμφίδρομη πληροφόρηση. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκουμε οι πολίτες και όλα τα συλλογικά υποκείμενα της αναπτυξιακής διαδικασίας να συνδέονται μεταξύ τους με πολλαπλούς δεσμούς αμφίδρομης πληροφόρησης, δηλαδή ισότιμης επικοινωνίας. Αυτή η επικοινωνία δεν θα καταργήσει αυτόματα τις κοινωνικές διαφορές και την εκμετάλλευση. Μειώνει τα επίπεδα και τις ομάδες διαμεσολάβησης. Καταργεί τα ψεύτικα διλήμματα και βοηθάει τον πολίτη και τον εργαζόμενο να συνειδητοποιήσουν την ουσία των προβλημάτων και τις κυρίαρχες πολιτικές και κοινωνικές αντιθέσεις. Μειώνει τα αδιαφανή προνόμια των συντεχνιών και δημιουργεί προϋποθέσεις κοινωνικής αλληλεγγύης».

«Άρα οδηγεί στη γνωστή λογική του ενιαίου μισθολογίου του δημόσιου τομέα», διακόπτω το Γιώργο.

«Όχι βέβαια, αυτό αποτελεί κατάκτηση μιας άλλης παρωχημένης εποχής», μου απαντά με αίσθημα σιγουριάς. «Σήμερα λειτουργεί για παράδειγμα στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης μια διαφορετική πολιτική προσωπικού και φυσικά ένα άλλο μισθολογικό σύστημα, που καλύπτει τις βασικές κοινωνικές ανάγκες, αλλά ταυτόχρονα αμείβει την αποδοτικότητα και την παραγωγικότητα των εργαζομένων. Οι διαρκείς κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις της εποχής, μας αναγκάζουν να αναζητούμε διαρκώς και πιο προωθημένη σύνθεση των διευρυνόμενων κοινωνικών αναγκών με το όλο και πιο ανταγωνιστικό περιβάλλον, αξιοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία και τη συνεχιζόμενη επιμόρφωση».

Η ώρα έχει περάσει τα μεσάνυχτα. Ψιχαλίζει. Με ένα ταξί με πηγαίνει ο Γιώργος στο δημοτικό ξενοδοχείο που βρίσκεται στην κεντρική πλατεία. Είναι το παλιό ξενοδοχείο "Ο ξένιος Ζεύς", που κρίθηκε διατηρητέο, το αγόρασε η δημοτική τουριστική επιχείρηση και το επισκεύασε με πολύ μεράκι και φαντασία.

Ξαπλώνω κατάκοπος. Ανοίγω το ραδιόφωνο. Μεταδίδει μουσική ο τοπικός ραδιοφωνικός σταθμός, που δεν είναι άλλος, απ' αυτόν που με τόση προσπάθεια στήσαμε πριν από τόσα χρόνια, με τη συμμετοχή όλων των κοινωνικών φορέων και της τοπικής αυτοδιοίκησης του νομού μας. Οι συγκινήσεις από το πρώτο βραδινό συναπάντημα με την πόλη μου, με κάνουν να νιώθω την υπερένταση της ερωτικής αδημονίας του ξενιτεμένου, που ξαναβρίσκει την αγαπημένη του. Η απαλή μουσική και η κούραση μου χαρίζουν γρήγορα τον ύπνο.